

Dosarul nr. 2ra-168/2022
2-20143742-01-2ra-09022022

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Taraclia (S. Uzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

Î N C H E I E R E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției și
Procuratura Generală,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gurgurov
Nicolai împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura
Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile
ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 16 noiembrie 2020, Gurgurov Nicolai a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura
Generală, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin
acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 28 februarie 2019 de Procuratura pentru
Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, a fost pornită urmărirea
penală pe elementele componenței infracțiunii, prevăzute de lit. a), b) alin. (3) art.
243 din Codul penal, cauza penală nr. 2019670035, în continuarea, în legătură cu
conexarea cu altă cauza penală nr. 2016928178.

La 28 februarie 2019, în cadrul urmăririi penale pe cauza penală indicată mai
sus a fost emisă ordonanța de reținere a reclamantului privind bănuială în
comiterea infracțiunii, prevăzute de lit. a), b) alin. (3) art. 243 din Codul penal.

Tot la 28 februarie 2019 a fost reținut pe învinuirea în comiterea acestei
infracțiuni, a fost supus percheziției corporale și reținut sub strajă.

La 01 martie 2019 în cadrul urmăririi penale pe cauza penală dată reclamantul
a fost recunoscut în calitate de învinuit fiindu-i înaintată învinuirea în comiterea
infracțiunii, prevăzute de lit. a), b) alin. (3) art. 243 din Codul penal.

La 02 martie 2019, prin decizia Curții de Apel Chișinău în privința reclamantului a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe termen de 30 de zile.

La 27 martie 20219 prin încheierea Judecătoriei Chișinău a fost prelungită în privința reclamantului măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe termen de 30 de zile.

La 28 mai 2019 prin încheierea Judecătoriei Chișinău a fost prelungită în privința reclamantului măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe termen de 30 de zile.

Prin încheierea din 17 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, măsura preventivă aplicată reclamantului sub formă de arest preventiv pe termen de 30 de zile a fost schimbată cu măsura alternativă sub formă de liberarea provizorie sub control judiciar pe termen de 60 de zile.

La 27 septembrie 2019, procesul penal pe cauza penală nr. 2019670035 a fost încetat cu scoaterea de sub urmărire penală în legătură cu lipsa elementelor infracțiunii prevăzute art. 243 din Codul penal. Ordonanța procurorului din 27 septembrie 2019 este definitivă.

În legătură cu atragerea ilegală la răspunderea penală, în scopul asigurării dreptului său la apărare în comiterea infracțiunii, reclamantul a suportat cheltuieli pentru asistență juridică la etapa de urmărire penală, cuantumul cărora a constituit 10 000 de lei. În consecință, aceste cheltuieli, achitate integral de reclamant, constituie daune materiale cauzate, care pot fi compensate în conformitate cu prevederile art. 7 lit. e) din Legea cu privire la procedura de despăgubire pentru daunele cauzate de acțiunile ilegale ale autorităților de urmărire penală, procuraturii și instanțelor.

Drept urmare intentării ilegale a urmăririi penale în privința reclamantului, reținerea ilegală, aplicarea ilegală a unei măsuri preventive sub formă de arest preventiv, atragerii ilegale la răspunderea penală, efectuării ilegale a percheziției personale, confiscarea bunurilor, efectuarea activității speciale de căutare în încălcarea a legii, circumstanțe care au avut impact negativ asupra stării sale sufletești constituind suferințe morale, astfel fiindu-i cauzat prejudiciul moral.

Astfel, statul, care, în virtutea legii, este un subiect de răspundere, care recuperează prejudiciul moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuratura, ilicit au încălcat drepturile sale personale nepatrimoniale (onoarea, demnitatea, inviolabilitatea personală), și, astfel, cauzând o suferință morală, este obligat să compenseze prejudiciul moral cauzat, în forma stabilită de lege (prin compensare în echivalentul bănesc).

La evaluarea caracterului semnificativ al prejudiciului moral cauzat și stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral, este necesar să ia în considerație următorii factori care determină gradul și natura prejudiciului moral cauzat reclamantului: gravitatea infracțiunii în comiterea căreia reclamantul a fost învinuit,- durata de urmărire penală, rezonanța în societate care a cunoscut despre fapta imputată acestuia precum și consecințele acesteia,- natura drepturilor personale încălcate și locul lor în sistemul de valori umane, -natura și severitatea suferințelor psihice. Gravitatea infracțiunii, în comiterea căreia el se învinuia.

La caz infracțiunea imputată ultimului face parte din categoria infracțiunilor grave, ce permite de a aprecia ca esențiale din punct de vedere consecințelor posibile nefavorabile pentru persoana atrasă la răspunderea pentru comiterea ei. Respectiva infracțiune prevede în exclusivitate pedeapsa închisorii, ce trebuie de a aprecia circumstanța dată ca pericol esențial pentru libertate și inviolabilitatea personală.

A subliniat că, urmărirea penală a fost inițiată în lipsa unor temeiuri justificate și a durat în intervalul de timp de la 28 februarie 2019 – 27 septembrie 2019, care ar trebui să fie considerată excesivă. În perioada urmăririi penale, au fost aplicate diverse măsuri de constrângere procedurală împotriva reclamantului, inclusiv reținerea, eliberarea temporară sub control judiciar, ceea ce a afectat și a restricționat în mod semnificativ drepturile, libertățile și interesele lui legitime. Măsurile de restrângere alese au limitat în mod semnificativ nu numai libertatea de circulație, ci și au anulat multe planuri personale, au împiedicat realizarea drepturilor civile la muncă, libera alegere a muncii.

Totodată, prin interdicția privind circulație liberă, au fost încălcate și planuri profesionale de antreprenor, deoarece reclamantul a fost privat de posibilitate de ieșire peste hotarele, pentru efectuarea afacerilor necesare, inclusiv și soluționarea altor sarcini profesionale, publice și personale.

De rând cu măsurile preventive împotriva reclamantului în cursul urmăririi penale, au fost aplicate și măsuri de constrângere procedurală, în special, căutare și reținere. Rezonanța socială a informației despre acuzația și consecințele acesteia, natura drepturilor personale încălcate și locul lor în sistemul valorilor umane, natura și severitatea suferinței morale cauzate și consecințele acesteia asupra sănătății, demnității și perspectivelor viață ale reclamantului.

Acțiunile ilegale ale organelor procuraturii, exprimate prin acuzarea publică de comiterea unei infracțiuni din categoria celor grave, prin ce cei din jur aveau o atitudine negativă, astfel fiindu-i înjosită poziția sa în societate ca membru al societății; nivelul de auto-evaluare internă a propriilor calități, locul său în societate și nivelul stabilit de opinia publică despre calitățile sale personale.

Ca urmare a acțiunilor ilegale din partea procuraturii, ai cărei reprezentanți, au solicitat informații de la diferite organizații și întreprinderi în legătură cu învinuirea adusă, fapt ce a defăimat statutul său în localitatea în care locuiește și în societate, fiind aduse atingeri onoarei și reputației.

Acțiunile ilegale au rămas nepedepsite, însă la caz i-a fost afectat bunul nume, respect și reputație; calități morale, spirituale și de altă natură prin care reclamantul este evaluat de alții și prin care se evaluează pe sine.

Evaluarea publică a calităților sale personale (morale) ca cetățean și membru al societății fost redusă, ceea ce a dus la o scădere a stimei de sine interne a propriilor sale calități, a locului său în societate. Reputația sa, care implică opinia publică stabilită despre calitățile sale personale și umane, a suferit. Este necesar să ia în considerație valoarea compensației pentru prejudiciul moral și aspectul psihofiziologic al statutului său de victimă în momentul comiterii acțiunilor ilegale indicate mai sus.

Prejudiciul moral cauzat este de natură nematerială, a afectat lumea interioară a reclamantului și a încălcat componenta sa psihologică. Încălcarea stării sale normale spirituale a fost cauzată de conștientizarea faptului că nu a putut rezista

acestui tip de necapacitatea din partea agențiilor de aplicare a legii prin mijloace legale disponibile.

La determinarea valorii compensației, evaluării este supusă starea emoțională a persoanei, căreia este cauzat prejudiciul. Drept urmare a retrăirilor referitoare la privațiune de libertate pe reclamantul în legătură cu urmărire penală ilegală, în perioada reținerii sub strajă, la 27 mai 2019 a decedat mama reclamantului, Gurgurova M.I., necătând la vârsta înaintată, până la situația în cauză era om sănătos și fericit.

În timp ce se afla în stare de arest, a fost în imposibilitate de a-și lua rămas bun de la persoana dragă, care a decedat în mare parte din cauza retrăirilor legate de întâmplările lui, care cu siguranță a avut un mare impact negativ asupra sănătății sale psihologice și fizice.

Ca urmare a acțiunilor evident absolut ilegale din partea reprezentanților procuraturii și justiției, sănătatea lui s-a înrăutățit brusc. În timp aflării în arest, ca urmare a încălcării condițiilor de detenție, în condiții autosanitare, lipsa de îngrijire medicală adecvată, în timpul perioadei de detenție în arest preventiv, reclamantul s-a infectat cu scabie, de două ori a suferit de pneumonie, bronșită, care a trecut în bronșită cronică, dureri de inimă, picioare umflate, și hipertensiune arterială.

Până în prezent, pentru a restabili sănătatea, pentru a minimiza consecințele nocive ale bolilor primite în custodie, reclamantul este supus periodic diferitelor tipuri de tratament medical și examinări medicale. Aceste boli și momentul apariției lor sunt confirmate prin copii ale documentelor medicale prezentate. Înrăutățirea sănătății în cumul cu alți factori și circumstanțe enumerate mai sus este, de asemenea, un element integrant al provocării unor daune morale semnificative reclamantului și membrilor familiei sale, persoanelor apropiate și rudelor. Valoarea compensației pentru prejudiciul moral depinde în mod direct de gradul de vinovăție al cauzatorului.

Ca urmare a încălcării ilegale, care vizează în mod deliberat discreditarea sa, umilirea și pierderea reputației, reclamantul a suferit suferințe morale ireparabile, care nu pot fi șterse din memorie, a căror amploare și profunzime nu pot fi estimate și exprimate în echivalentul bănesc sau de altă natură.

Drept urmare, reclamantul a fost restrâns de a beneficia plăcerile umane obișnuite, fiindu-i încălcate drepturile și interesele personale. În loc să continue viața normală și să facă lucrurile obișnuite, pentru o perioadă considerabilă, reclamantul a fost forțat să restabilească ceea ce s-a pierdut din cauza comportamentului clar ilegal al funcționarilor care reprezintă interesele statului, să piardă timp, bani și efort pentru a-și proteja și restabili drepturile și interesele. Consideră că compensația bănească în valoare de 500 000 de lei va fi proporțională cu valoarea suferinței și lezărilor pe care reclamantul a fost obligat să o suporte ca urmare a săvârșirii unor acțiuni ilegale împotriva sa.

În același timp, primirea unei sume acceptabile de compensare este o oportunitate de a experimenta emoții pozitive corelate cu suferința morală cauzată de acțiunile ilegale ale persoanelor reprezentate de pârât.

A solicitat încasarea a 10 000 de lei în cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material cauzat și 500 000 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat.

Prin hotărârea din 05 martie 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Taraclia, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Gurgurov Nicolai:

A fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gurgurov Nicolai suma de 100 000 de lei cu titlu de despăgubire a daunei morale, suma de 10 000 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului material, și suma de 900 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de transport, în total suma de 110 900 de lei (f.d. 205-215, vol. I).

Prin decizia din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală ca nefondate.

A fost admis apelul declarat de Gurgurov Nicolai.

A fost modificată hotărârea din 05 martie 2021 a Judecătorei Cahul, sediul Taraclia, prin majorarea cuantumului prejudiciului moral încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Gurgurov Nicolai de la 100 000 de lei până la 250 000 de lei, în rest, hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 05 martie 2021, a fost menținută (f.d. 21-41, vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, despăgubirea încasată de instanța de fond în mărime de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral este una neproportională circumstanțelor cauzei și probelor prezentate care atestă că reclamantul până în prezent suportă consecințele survenite în urma detenției sale în custodia statului în legătură cu aplicarea măsurilor preventive în cadrul cauzei penale intentate în privința sa de către organele de drept, și anume potrivit certificatelor și extraselor medicale se atestă cu certitudine că reclamantul în perioada detenției a căpătat mai multe boli inclusiv și cronice, care necesită investigații și tratamente regulate. Respectiv aceste circumstanțe de rând cu trăirile sufletești și morale în legătură cu imposibilitatea de a-și înmormânta mama, defăimarea bunului nume și a reputației în societate și localitatea sa, caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuit, durata aflării în arest preventiv, aplicarea altor măsuri de investigație care i-au limitat și îngrădit drepturile sale fundamentale, toate aceste circumstanțe dau temei de a modifica cuantumul prejudiciului moral încasat de prima instanță prin majorarea acestuia de la 100 000 de lei până la 250 000 de lei, compensație bănească care ar putea atenua suferințele psihice suportate de Gurgurov Nicolai ca urmare a atragerii ilicite la răspundere penală.

Totodată instanța de apel a apreciat ca fiind justificată soluția instanței de fond de a încasat în beneficiul reclamantului prejudiciului material suportat în cadrul examinării cauzei penale, pentru asistență juridică în mărime de 10 000 de lei, cheltuieli confirmate prin bonul de plată eliberat de avocatul Casir Alexandru, ce constituie onorariul avocatului pentru apărarea intereselor reclamantului în cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală. În acest sens, se atestă că în cadrul cauzei penale intentate pe numele lui Gurgurov Nicolai, acesta a fost asistat de avocatul Casir Alexandru, iar pentru serviciile prestate de avocat, Gurgurov Nicolai a achitat suma de 10 000 de lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria QL nr. 381009 din 01.03.2019.

Astfel, instanța de judecată corect a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului suma de 10 000 de lei cu titlu prejudiciu material. Tot în acest context instanța de fond just a admis cerința reclamantului privind recuperarea cheltuielilor suportate la instrumentarea prezentei cauze inclusiv și

cheltuieli suportate pentru achiziționarea combustibilului în sumă de 900 de lei or, reclamantul în susținerea acestei cerințe a prezentat suficiente probe ce justifică precum că acesta a suportat aceste cheltuieli în cuantumul pretins a fi încasat. Sub acest aspect concluzia instanței de fond este justificată având la bază cumulul probelor administrate, cărora le-a fost oferită apreciere juridică cuvenită.

La 20 ianuarie 2022 prin intermediul oficiului poștal, Procuratura Generală a declarat recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea deciziei contestate cu adoptarea unei decizii noi privind respingerea integrală a acțiunii (f.d. 46-48, vol. II)

În motivarea cererii a reiterat argumentele indicate în cererea de apel. În esență a invocat că, acțiunile organelor de urmărire penală, la caz au fost întemeiate și legale, din care considerente pretențiile reclamantului nu se încadrează în prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

A susținut că, nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil a judecătorului de instrucție, sau a organului ierarhic superior, prin care a fost stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală sau ale procurorului, sau ale instanței de judecată (cerință prevăzută de art.3 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998. Astfel, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept.

În opinia recurentului, instanța ierarhic inferioară nu a ținut cont de următoarele aspecte. Nu s-au stabilit că în cadrul procesului penal au avut loc careva încălcări procesuale la urmărirea penală or, în dosarul civil lipsesc probe în acest sens. De asemenea, informația despre învinuirea reclamantului nu a fost adusă la cunoștință societății și lipsesc careva probe în acest sens în dosarul civil. Durata urmăririi penale a fost una rezonabilă, nefiind încălcată și lipsesc hotărârile instanței de judecată în acest sens or, lipsesc plângeri din partea reclamantului cu privire la tergiversarea urmăririi penale. La fel, lipsesc careva probe prin care să constate natura dreptului personal lezat. Lipsesc careva plângeri din partea reclamantului și avocatului acestuia cu privire la desfășurarea urmăririi penale, acțiunile de urmărire penale la care au participat reclamantul și avocatul acestuia nu au fost contestate.

La 18 martie 2022, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea deciziei contestate cu adoptarea unei decizii noi privind respingerea integrală a acțiunii (f.d. 64-70, vol. II)

În motivarea cererii a reiterat argumentele indicate în cererea de apel. În esență a invocat că, instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Or, pentru aplicabilitatea prevederilor din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, necesită a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la

repararea prejudiciului, cât și de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Prin urmare, normele legale în cauză sunt indisolubile, respectiv nu pot fi aplicate separat.

A accentuat că, este necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept. Respectiv, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt/au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Or, instanța de fond, cât și instanța de apel urmas să indice expres care anume act justifică răspunderea statului. De altfel, rezultă expres, că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ilicite. Or, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului.

Totodată, a notat că, nu a existat niciun act procedural definitiv și irevocabil a judecătorului de instrucție, sau a organului ierarhic superior, prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

A conchis că, în condițiile în care intimatul nu a fost condamnat, se atestă netemeinicia dispunerii încasării prejudiciului moral, cât și a cheltuielilor de judecată, a reiterat că în lipsa unei justificări efective privind suferirea unui prejudiciu, încasarea oricăror sume este inechitabilă, având exclusiv la bază suferințe iluzorii.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Decizia din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul a fost expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 14 ianuarie 2022 (f.d. 42, vol. II), însă la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării deciziei de către părți. Astfel, recursul depus la 20 ianuarie 2022 prin intermediul oficiului poștal de către Procuratura Generală și recursul depus de Ministerul Justiției la 18 martie 2022, sunt în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 09 februarie 2022 și 21 martie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursurile declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Justiției, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f.d. 50, 73, vol. II).

La 15 februarie 2022, Gurgurov Nicolai a depus referință pe marginea recursului declarat de către Procuratura Generală, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil (f.d. 56-58, vol. II).

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh